

Šta je to ogovaranje?

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao je svoje drugove: **“Znate li šta je ogovaranje?”** Oni rekoše: “Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: **“Ogovaranje je spominjanje brata muslimana po onome što mu ne bi bilo drago čuti.”** Neko, opet, upita: “A šta ako se radi o istini?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na to odgovori: **“Ako je istina, to je ogovaranje, a ako je neistina, onda je kleveta!”** (Muslim) Iz ovog predanja saznajemo da je ogovaranje, zapravo, spominjanje odsutne osobe po njenoj lošoj osobini zbog koje bi se osjećala nelagodno da je prisutna. Međutim, ukoliko ta osoba nije takva kakvom je opisana, tada je to kleveta, mnogo štetniji grijeh od ogovaranja.

Ogovaranje je veliki grijeh

Po jednoglasnom mišljenju islamskih učenjaka (ar. idžma), ogovaranje je **veliki grijeh i strogo zabranjeno djelo**. To je porok koji narušava sklad, ljubav i poštovanje u društvu. Štaviše, ogovaranje je povod širenja ljudskih sramota i mahana, te sjeme zla iz kojeg izrastaju svađa i neprijateljstvo.

Kako bi ogovaranje omrzio ljudima, Uzvišeni je Allah osobu koja ogovara uporedio s onim koji jede meso umrlog čovjeka: **“...i ne ogovarajte jedni druge! Zar bi nekome od vas bilo drago da jede meso umrloga brata svoga – a vama je to odvratno!”** (Kur'an, 49/12) Onaj koji neopravdano ogovara slični na onoga koji otkida i jede meso s trupla umrle osobe. Dalje, tim svojim nedjelom pristaje da na Sudnjem danu bespovratno pokloni svoja dobra djela ili da na sebe natovari i breme tuđih loših djela.

Allahov Poslanik rekao je: **“Ko je nekome učinio kakvu nepravdu glede časti ili imetka, neka od njega traži halal odmah sada, prije negoli se bude naplaćivalo dobrim djelima. Ako čovjek bude imao dobrih djela, oduzet će mu**

se shodno veličini nepravde koju je nanio, a ako ne bude imao dobrih djela, ponijet će hrđavih djela obespravljenog.” (Buhari)

Je li isto ogovaranje i slušanje ogovaranja?

Slušanje ogovaranja iz radoznalosti ili zadovoljstva i njegovo odobravanje pospješuje i podstiče na taj nevaljali čin, te zbog toga **istovjetan je grijeh slušanje ogovaranja i sâmo ogovaranje**.

Šta treba učiniti osoba koja čuje ogovaranje?

Imam En-Nevevi, Allah mu se smilovao, rekao je: “...Onaj koji čuje ogovaranje muslimana mora to **spriječiti i upozoriti prijestupnika**. Ako ne bude koristilo verbalno upozorenje, onda će to učiniti silom (shodno utjecaju i mogućnosti), a ako to ne mogne nikako spriječiti, **napustit će taj skup**. Ukoliko čuje da se ogovara njegov učitelj, odnosno drugi čovjek koji kod slušaoca polaže određeno pravo, cijenjena osoba u društvu, treba uložiti sve napore da spriječi to ogovaranje.” (Vidjeti: El-Ezkar, 294) U jednom predanju, koji je zabilježio imam Ahmed, stoji sljedeće: **“Onoga ko sačuva čast muslimana, Allah će osloboditi Vatre.”** (Vidjeti: Sahihul-džamia, 6240)

Zašto ljudi jedni druge ogovaraju?

• **Osveta** – jer je dotična osoba povrijedila onoga ko je ogovara. • **Zloba, pakost i mržnja** prema osobi koju ogovaraju • **Zavist i ljubomora** – jer tu osobu drugi vole, hvale i respektiraju. Onaj koji zavidi drugome pokušat će iznošenjem njegovih loših osobina prekinuti blagodati koje uživa. • **Bezočno prihvaćanje teme razgovora** u društvu, pa makar bila i ogovaranje.

Praktični primjeri ogovaranja

- **Ogovaranje zbog tjelesne građe:** da se kaže da je osoba ćorava, razroka, visoka, crna, ćelava, ili nešto drugo što ona ne voli da se o njoj govori.
- **Ogovaranje zbog porijekla ili zanimanja:** da se, s ciljem omalovažavanja, kaže da je osoba iz određenog sela, da je iz određene zemlje, da je brijač, kovač, ili nešto drugo što ne voli da se o njoj spominje.
- **Ogovaranje zbog moralnih osobina:** da se kaže za osobu da je škrtica, ohola, kukavica, brzopleta i sl.
- **Ogovaranje zbog narušavanja islamskih propisa:** da se kaže da je osoba lopov, lažljivac, alkoholičar, da se poigrava sa namazom, da je neposlušna roditeljima i sl. Ukoliko bi ona javno i namjerno činila grijeh, ne bojeći se Gospodara zbog njih i ne stideći se ljudi, tada se to ne bi smatralo ogovaranjem.
- **Ogovaranje zbog životnih navika:** da se kaže da osoba mnogo priča, mnogo spava, mnogo jede i sl.

Važno je znati da se ogovaranje ne svodi samo na riječi, nego može biti i pokretom tijela: grimasom, namigavanjem, rujanjem, ismijavanjem ili na bilo koji drugi način kojim se neko omalovažava.

U našim su očima sitnice, ali spadaju u ogovaranje

- Kada neko ogovara, pa ga pokušaju spriječiti, on se pokuša opravdati riječima: "Ja ću to i njemu kazati." Ovakvo opravdanje odbacuje se iz više razloga. Prije svega, u govoru osobe desilo se ogovaranje, i samim tim učinjen je veliki grijeh. Spremnost ili obećanje da će se iste riječi kazati osobi u lice, nikako ne može biti opravdanje i iznimka u grijehu, jer za to ne postoji šerijatski dokaz.
- Riječi: "Neki ljudi su učinili to i to", u slučaju kada sagovornik razumije o kome se govori, smatraju se ogovaranjem, bez obzira što osoba koja se ogovara nije imenom spomenuta, jer se razumjelo o

kome se govori. • Kada upitamo o nekome, često dobijemo odgovor u vidu molitve: "Da nam Allah popravi stanje!", ili "Da nam Allah oprosti" i sl. Iz ovih riječi razumijeva se negativnost osobe o kojoj se pitalo, a samim tim radi se o ogovaranju. • Riječi: "On je mlad, njega je dozvoljeno ogovarati!" – strane su propisu ogovaranja i nedostaje im čvrst dokaz da bi bile iznimka u grijehu. • Tolerantno ponašanje kada se ogovara grješnik. Nije dozvoljeno ogovarati svaku osobu koja je učinila grijeh, bilo da je mali ili veliki. U protivnom, bilo bi dozvoljeno ogovarati sve ljude, jer nema čovjeka koji ne griješi.

Kada je ogovaranje dozvoljeno?

- Kada je učinjena nepravda i kad se pred sudijom traži pravo
- Kada se traži pomoć da se uputi savjet ili spriječi osoba u činjenju grijeha
- Kada se od kvalificirane osobe traži pojašnjenje određenog islamskog propisa
- Da se upozore muslimani na opasnost
- Kada se osoba ne ustručava i ne stidi zbog svog grijeha koji namjerno čini
- Kada je nemoguće opisati osobu osim po njenom nedostatku. Iako je u svim navedenim situacijama ogovaranje dozvoljeno, trebamo biti krajnje obazrivi i iskreni prema Uzvišenom Allahu te svim mogućnostima nastojati izbjeći ogovaranje.

Kako izbjeći ogovaranje?

Prvo se mora **prestati s ogovaranjem i iskreno se pokajati**, jer ovaj grijeh izlaže srdžbi i kazni od Uzvišenog Allaha. Ako ogovorena osoba sazna za ogovaranje, iskup za grijeh će, osim iskrenog pokajanja, biti i njen oprost, a ako nije saznala, onda će prijestupnik zamoliti Allaha za nju te je pohvaliti u istom društvu u kojem ju je ogovorio, i neće je obavještavati o tome kako se ne bi dodatno povrijedila. Drugo što treba jeste **analizirati povode ogovaranja i suočiti se s njihovim rješavanjem** kako bi se spriječilo ponavljanje istog grijeha.

Izjave pobožnjaka o ogovaranju

Ebu Umama el-Bahili govorio je: **"Na Sudnjem će danu čovjek dobiti knjigu djela i vidjeti dobra djela koja nije uradio, pa će upitati: 'Gospodaru, odakle meni ova dobra djela?!' Allah će mu odgovoriti: 'To je nadoknada za to što su te ljudi ogovarali, a ti za to nisi saznao!'"**

Hasan el-Basri je čovjeku koji ga je ogovarao poslao punu zdjelu voća i poručio mu: **"Čujem da me ogovaraš pa mi time poklanjaš svoja dobra djela, a prihvataš moja loša. Zbog toga što ti se ne mogu drukčije odužiti, šaljem ti ovaj skromni poklon u znak zahvalnosti za tvoju velikodušnost!"**

Halid er-Rebi ispričao je: **"Jednom sam prilikom bio s društvom u džamiji pa su ljudi počeli govoriti o jednom čovjeku, a ja sam ih upozorio da to ne čine, ali nisu me poslušali. Nakon određenog vremena ponovo su zapodjenuli razgovor o tom istom čovjeku, te sam se i ja uključio u razgovor. Kad sam te noći zaspao, sanjao sam crna, visoka čovjeka koji je u posudi nosio komad svinjskog mesa i naredio mi da ga pojedem. Zapomagao sam: 'Ja ne jedem svinjsko meso!' On me snažno stisnu i protrese, te povika: 'Jeo si i gore od ovog!', pa mi je počeo u usta gurati komad po komad tog mesa. Prestravljen, prenuo sam se, i, tako mi Allaha, trideset ili četrdeset dana osjećao sam smrad tog mesa u ustima!"**

O kako je veličanstvena ova vjera, štiti čast, sakriva nedostatke... I kako je divan vjernik kojeg krasi takva vjera i islamski moral! Kako je divna zajednica u kojoj svaki pojedinac poštuje i čuva prava drugih, jer tada je zajednica snažna, ali kad se podriva sa svih strana, ugrožena je i lahko se ruši. Prijeko je potrebno zbiti saffove, biti daleko od međusobnog ismijavanja, ponižavanja, ogovaranja i prenošenja tuđih riječi radi zavađanja ljudi. Uzvišeni Allahu, sačuvaj nas od grješnog govora i poroka!

**slatki zalogaj na trpezi
velikih grješnika**

OGOVARANJE

**slatki zalogaj
na trpezi
velikih
grješnika**